

AD 11

GRADIVO ZA 2. REDNO SEJO SVETA OBČINE BREZOVICA
(26. 1. 2023)

Datum: 09.01.2023

ZADEVA: **Predlog Odloka o razglasitvi Podpeč - Cerkev sv. Ane za kulturni spomenik lokalnega pomena**

PRIPRAVIL: ZVKDS, Območna enota Ljubljana

POROČEVALEC: mag. Ivanka Stražišar

PRAVNA PODLAGA: 13. člena Zakona o varstvu kulturne dediščine (Uradni list RS, št. 16/08, 123/08, 8/11, 30/11 odl.US, 90/12 in 111/13),
15. člena Statuta občine Brezovica (Uradni list RS, št. 79/16)

PREDLOG SKLEPA:

- 1. Občinski svet Občine Brezovica opravi obravnavo predloga Odloka o razglasitvi Podpeč - Cerkev sv. Ane za kulturni spomenik lokalnega pomena.**
- 2. Občinski svet Občine Brezovica sprejema Odloka o razglasitvi Podpeč - Cerkev sv. Ane za kulturni spomenik lokalnega pomena.**
- 3. Odlok se objavi v Uradnem listu RS.**

PRILOGA:

- Obrazložitev
- Predlog Odloka o razglasitvi Podpeč - Cerkev sv. Ane za kulturni spomenik lokalnega pomena
- Gradivo ZVKDS

OBRAZLOŽITEV

Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Območna enota Ljubljana je pripravil predlog Odloka o razglasitvi Podpeč - Cerkev sv. Ane za kulturni spomenik lokalnega pomena. Del obrazložitve Odloka je obrazec ZVKDS z obveznimi elementi predloga za razglasitev nepremičnega kulturnega spomenika ter grafične priloge, ki jih je pripravil ZVKDS.

Sprejetje Odloka bo poleg dodatne kulturnovarstvene zaščite omogočilo tudi boljša izhodišča za kandidaturo za EU sredstva s področja ohranjanja in razvoja kulturne dediščine, saj želi lastnik objekt ohranjati v dobrem stanju.

Člani Odbora za okolje, prostor, gospodarstvo in kmetijstvo v obdobju 2019-2022 so bili na 2. redni seji dne 4.6.2019 seznanjeni s predlogom ZVKDS za razglasitev nepremičnega kulturnega spomenika lokalnega pomena - Arheološko najdišče Sv. Lovrenc in Arheološko najdišče sv. Ana, ki je vseboval Obvezne elemente predloga za razglasitev nepremičnega kulturnega spomenika (obrazec) ter strokovne zasnove. Po obravnavi so člani Odbora sprejeli sklep, da so seznanjeni z vsebino predlogov ZVKDS in Občine za razglasitev nepremičnega kulturnega spomenika lokalnega pomena – EŠD 11449 Jezero-Arheološko najdišče Sv. Lovrenc in EŠD 11157 Podpeč-Arheološko najdišče sv. Ana ter predlagajo, da se pripravi skupen odlok o razglasitvi EŠD za kulturni spomenik lokalnega pomena, ki naj vključuje območje Sv. Lovrenca, Sv. Ane, Sv. Jožefa in Žalostne gore.

Občina je nadalje z strani ZVKDS v mesecu maju 2022 prejela predlog za razglasitev 6 enot kulturne dediščine za spomenik lokalnega pomena v Občini Brezovica (EŠD 11157 Podpeč – Arheološko najdišče sv. Ana, EŠD 2182 Podpeč – Cerkev sv. Ane, EŠD 11449 Jezero – Arheološko najdišče sv. Lovrenc, EŠD 2178 Jezero – Cerkev sv. Lovrenca, EŠD 2179 Preserje pod Krimom – Cerkev sv. Jožefa, EŠD 2181 Prevalje pod Krimom – Cerkev Žalostne Matere božje), celotno gradivo ZVKDS je bilo poslano članom Odbora v obravnavo na 11. redni seji dne 1.6.2022. Člani Odbora za okolje, prostor, gospodarstvo in kmetijstvo so potrdili predlog za razglasitev 6 enot kulturne dediščine za spomenik lokalnega pomena v Občina Brezovica, Odloki pa naj se nadalje pripravljajo ločeno za arheološko in sakralno stavbno dediščino. Člani Odbora so predlagali, da Občina v sodelovanju z ZVKDS nadaljuje s predpisanimi postopki za pripravo Odlokov.

PREDLOG ODLOKA O RAZGLASITVI PODPEČ – CERKEV SV. ANE ZA KULTURNI SPOMENIK LOKALNEGA POMENA

Na podlagi 13. člena Zakona o varstvu kulturne dediščine (Uradni list RS, št. 16/08, 123/08, 8/11, 30/11 odl.US, 90/12 in 111/13) in 15. člena Statuta občine Brezovica (Uradni list RS, št. 79/16) ter predloga Zavoda za varstvo kulturne dediščine, Območna enota Ljubljana je Občinski svet Občine Brezovica na 2. redni seji dne xx.01.2023 sprejel

O D L O K

o razglasitvi Podpeč - Cerkev sv. Ane za kulturni spomenik lokalnega pomena

1. člen

Za kulturni spomenik lokalnega pomena se razglasi enota dediščine: Podpeč - Cerkev sv. Ane, EŠD 2182 (v nadaljnjem besedilu: spomenik).

2. člen

(1) Vrednote, ki utemeljujejo razglasitev za spomenik, so:

- Cerkev stoji na izjemni lokaciji na vedutno izpostavljenem istoimenskem hribu imenovanem tudi Šentan, na južnem delu Ljubljanskega barja. Gradnja cerkve nadaljuje kontinuiteto rabe prostora od prazgodovine do danes. Skupaj s podružničnimi cerkvami sv. Lovrencem na Jezeru, sv. Jožefom nad Preserjem in cerkvijo Žalostne Matere božje nad Prevaljem oblikuje prepoznavno veduto južno barjanskih hribov. Ob cerkvi sta lipa in vodnjak.
- Enoladijska cerkev s triosminskim prezbiterijem, zvonikom na zahodni strani in zakristijo na južni strani s pokrito vhodno lopo, je v jedru starejša. Sedanjo podobo je cerkev dobila konec 16.st. in zač. 17.st. in barokizacija v sredini 17.st.
- Arhitekturno se odlikuje po baročnem kamnitem portalu na južni strani cerkve, kamnitem portalu na prehodu iz prezbiterija v zakristijo, kvalitetno izdelanem kamnitem lavaboju v zakristiji in kamnitimi bifornimi okni v zvoniku. Vsi ti elementi so sorodni kamnitim detajlom cerkev sv. Jožefa nad Preserjem, povezuje jih isti naročnik, ki je bil v obeh primerih prior samostana Bistra.
- Zaradi naštetih lastnosti je cerkev pomemben vir podatkov z znanstvenim potencialom.

(2) Spomenik se razglasi z namenom, da se zagotovita njegov nadaljnji obstoj in celovitost ter ohranijo naslednje varovane sestavine:

Cerkev se varuje v celoti z vsemi ohranjenimi arhitekturnimi in likovnimi prvinami, z vso notranjo premično in nepremično opremo ter zemeljskimi plastmi z morebitnimi arheološkimi ostalinami.

Med varovane sestavine sodijo na zunanjščini vsi originalni stavbni členi: portal, okna, zvonik, kamnoseški detajli, razmerja med posameznimi stavbnimi enotami;

Med varovane sestavine v notranjščini sodijo: tlaki, členitev sten, osnovna tlorisna razdelitev notranjščine, morebitna starejša poslikava.
Varovana sestavina so tudi vse neokrnjene vedute na cerkev.

3. člen

(1) Spomenik obsega nepremičnine: parcele št.: *56/1, k. o. Jezero

(2) Zaradi zagotavljanja prostorske celovitosti se spomeniku določi vplivno območje, ki obsega nepremičnine: parc. št. *57/1, 505, 506, 507/1, k. o. Jezero.

(3) Izvirnike načrtov iz prejšnjega odstavka hranita Občina Brezovica (v nadaljnjem besedilu: občina) in Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije (v nadaljnjem besedilu: zavod).

4. člen

Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

- celostno ohranjanje imenovanih varovanih vrednot spomenika,
- zagotavljanje ustrezne namembnosti celote in posameznih enot skladno z varovanimi vrednotami spomenika in prvotnimi namembnostmi,
- podreditev vseh posegov v spomenik in njegove dele ohranjanju spomenika v obliki, legi, gabaritih, konstrukciji, materialih, strukturi in barvni podobi,
- prepoved spreminjanja spomenika; če je spomenik ali njegov del okrnjen, je treba zagotoviti povrnitev v prvotno stanje na stroške povzročitelja;
- prepoved premeščanja spomenika ali njegovih delov, razen če je premestitev nujna zaradi fizične zaščite spomenika;
- strokovno redno vzdrževanje spomenika;
- predhodno izdelavo konservatorskega načrta v primeru večjih posegov v spomenik in njegovo kamnoseško opremo ali v njegovo celoviti prenovi
- za vsak poseg v spomenik in njegovo vplivno območje je potrebno pridobiti predhodne pisne kulturnovarstvene pogoje in na njihovi podlagi pisno kulturnovarstveno soglasje zavoda

5. člen

Za vplivno območje spomenika velja varstveni režim, ki določa:

- V vplivnem območju spomenika se ohranja tradicionalna kmetijska raba, ki ne goji visokoraslih rastlin.
- Širjenje gozda in zaraščanje je potrebno preprečevati z rednim vzdrževanjem njivsko travniškega sveta.
- Znotraj vplivnega območja morajo biti posegi v prostor in dejavnosti prilagojeni celostnemu ohranjanju.
- Prepovedano je postavljanje ali gradnja objektov trajnega ali začasnega značaja z nadzemno infrastrukturo ter nosilci reklam, ki bi motili poglede na spomenik.

6. člen

Lastnik, posestnik in upravljavec spomenika morajo v sorazmerju s svojimi zmožnostmi javnosti omogočiti dostopnost spomenika in njegovo predstavljanje. Javni dostop ne sme ogrozati spomenika in posameznih spomeniških vrednot, zlasti ne njegove osnovne namembnosti.

7. člen

Za vse posege v spomenik in v njegovo vplivno območje, razen če zakon ne določa drugače, je treba predhodno pridobiti kulturnovarstvene pogoje in kulturnovarstveno soglasje zavoda.

8. člen

Nadzor nad izvajanjem odloka opravlja inšpektorat, pristojen za področje kulturne dediščine.

9. člen

Pristojno sodišče po uradni dolžnosti zaznamuje v zemljiški knjigi status kulturnega spomenika na nepremičninah, navedenih v prvem odstavku 3. člena tega odloka.

10. člen

Ta odlok začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Številka: _____
Brezovica, dne xx.01.2023

Župan Občine Brezovica
Metod Ropret

Obvezni elementi predloga za razglasitev nepremičnega kulturnega spomenika

Datum: 17.5.2022

I. VRSTA SPOMENIKA

- spomenik lokalnega pomena
 spomenik državnega pomena

II. ENOTA DEDIŠČINE

EŠD: 2182
Ime enote: Podpeč - Cerkev sv. Ane

EŠD: 11819
Ime enote: Ljubljana - Kulturna krajina Ljubljansko barje

EŠD: 11157
Ime enote: Podpeč - Arheološko najdišče sv. Ana

III. OBSEG RAZGLASITVE

- posamezni spomenik
 spomeniško območje
 razglasitev na podlagi sporazuma
 enotno zavarovanje spomenika in narave

IV. OPIS ENOTE

Cerkev stoji na izjemni lokaciji na istoimenskem griču imenovanem tudi Šentan, južno nad zaselkoma Podeč in Jezero, na južnem delu Ljubljanskega barja, ki se dominantno dviga na robu barjanske kotline. Grič se na južni strani nadaljuje v Krimsko višavje. Neposredna okolica cerkve leži na travnati jasi, ki je bila ponovno ustvarjena na podlagi historične podobe. Skupaj s podružničnimi cerkvami sv. Lovrencem na Jezeru, sv. Ano nad Podpečjo in cerkvijo Žalostne Matere božje na Prevalju pod Krimom oblikuje prepoznavno veduto južno barjanskih hribov.

Gradnja cerkve nadaljuje kontinuiteto manjšega prazgodovinskega gradišča z glavnim sklenjenim nasipom. V notranjosti gradišča sta dve naselbinski terasi, razpoznavni so ostanki stavb. Ob cerkvi sta lipa in vodnjak. Kot pomembna veduta je bila prepoznana že v sredini 18. st, saj jo je slikar Valentin Metzinger skupaj s cerkvijo Sv. Jožefa upodobil na oltarni sliki, ki je del stranskega oltarja v cerkvi Žalostne Matere božje na Prevalju.

Najstarejši opis stavbe je vizitacijski zapisnik škofa Rinalda Scharlichija iz leta 1631, ki omenja prenovo in hkrati še nedograjeno cerkev. Sledila je obsežnejša prenova, ki je bila dokončana ok. leta 1654, ko je cerkev že imela tri oltarje in jo je posvetil ljubljanski pomožni škof Mihael Chumberg.

Današnja podoba cerkve izvira iz konca 16. in zač. 17.st.. Enoladijska cerkev ima tristrano zaključen prezbiterij z banjastim plitkim obokom s plitkimi sosvodnicami, ki spominjajo na zvezdasti obok. Na

zahodni strani je vzdan zvonik. Notranjost in streha sta bili med drugo svetovno vojno zelo poškodovani. Cerkev ima kvalitetne kamnite elemente, ki so kamnoseško obdelani, portale, kamnita biforna okna na zvoniku in lavabo iz 17. st.

Na podlagi predvojnih najdb starejših plasti poslikav, sklepnikov in konzol, lahko sklepamo, da je v jedru srednjeveška, kar potrjuje tudi stara oblika triosminskega prezbiterja. Starost cerkve potrjuje tudi poznogotski kip Ane Samotretje, ki je bil nad glavnim portalom in je danes v Narodni galeriji.

Cerkev je bila v začetku 17. stoletja povečana in barokizirana. Na južni strani je glavni vhod v cerkev, krasi ga bogat baročen kamnit portal, soroden portal je tudi na prehodu iz prezbiterja v zakristijo, omeniti je potrebno tudi kvalitetno izdelan kamnit lavabo v zakristiji. Na zunanjsčini se baročna faza kaže v visokem kamnitem podzidu s polkrožno zaključenim profilom in kvalitetnimi kamnitimi bifornimi okni v zvoniku. V II. sv. vojni so bili celotna streha, zakristija in del zgornjega zidu celotnega oboda cerkve poškodovani. Leta 1968 so domačini streho na novo prekrili, pozidali zakristijo in venec obodnih zidov cerkve. Cerkev ima danes v ladji raven strop. Notranja oprema ni več ohranjena, ohranjena sta zidana menza glavnega in levega stranskega oltarja.

Avtorstvo kvalitetnih kamnoseško obdelanih portalov je sorodno portalom in kamnitim bifornim oknom na zvoniku cerkve sv. Jožefa nad Preserjem, ki prav tako datira v sredino 17.st. Gradnjo preserske podružnične cerkve ja naročil prior samostana Bistra, iz tega lahko sklepamo, da gre pri gradbenih posegih cerkve sv. Ane za istega naročnika in izdelke iste kamnoseške delavnice.

Zgodovinsko pričevalen je podatek, da je leta 1925 kakih sto korakov od cerkve stal mejni kamen (iškega in bistriškega gospostva) na katerem so bili na stranicah upodobljeni letnica 1726, dvoglavni orel s črko F (Freudental) in angel. Podatek je pomemben iz vidika redkosti.

S kulturno civilizacijskega merila ima cerkev glede na kontinuiteto od pomembne in dokumentirane prazgodovinske naselbine skozi srednji vek, barok, manjših posegov v 19.st., strateške vloge v II. sv. vojni in ohranitvenih posegov v 20 .st., neprekinjen tok rabe. Lokacija danes je zelo priljubljena vedutno izpostavljena izletniška točka.

V. VREDNOTE, KI UTEMELJUJEJO RAZGLASITEV ZA KULTURNI SPOMENIK

- Cerkev stoji na izjemni lokaciji na vedutno izpostavljenem istoimenskem hribu imenovanem tudi Šentan, na južnem delu Ljubljanskega barja. Gradnja cerkve nadaljuje kontinuiteto rabe prostora od prazgodovine do danes. Skupaj s podružničnim cerkvami sv. Lovrencem na Jezeru, sv. Jožefom nad Preserjem in cerkvijo Žalostne Matere božje nad Prevaljem oblikuje prepoznavno veduto južno barjanskih hribov. Ob cerkvi sta lipa in vodnjak.
- Enoladijska cerkev s triosminskim prezbiterijem, zvonikom na zahodni strani in zakristijo na južni strani s pokrito vhodno lopo, je v jedru starejša. Sedanjo podobo je cerkev dobila konec 16.st. in zač. 17.st. in barokizacijo v sredini 17.st.
- Arhitekturno se odlikuje po baročnem kamnitem portalu na južni strani cerkve, kamnitem portalu na prehodu iz prezbiterja v zakristijo, kvalitetno izdelanem kamnitem lavaboju v zakristiji in kamnitimi bifornimi okni v zvoniku. Vsi ti elementi so sorodni kamnitim detajlom cerkev sv. Jožefa nad Preserjem, povezuje jih isti naročnik, ki je bil v obeh primerih prior samostana Bistra.
- Zaradi naštetih lastnosti je cerkev pomemben vir podatkov z znanstvenim potencialom.

VI. VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

Cerkev se varuje v celoti z vsemi ohranjenimi arhitekturnimi in likovnimi prvimi, z vso notranjo premično in nepremično opremo ter zemeljskimi plastmi z morebitnimi arheološkimi ostalinami.

Med varovane sestavine sodijo na zunanjsčini vsi originalni stavbni členi: portal, okna, zvonik, kamnoseški detajli, razmerja med posameznimi stavbnimi enotami;

Med varovane sestavine v notranjsčini sodijo: tlaki, členitev sten, osnovna tlorisna razdelitev notranjsčine, morebitna starejša poslikava.

Varovana sestavina so tudi vse neokrnjene vedute na cerkev.

VII. OBSEG IN PODATKI O LASTNIKIH

VII.1. Spomenik

katastrska občina	parcelna številka	cela / del	številka stavbe	lastnik
k.o. Jezero	*56/1	cela		ŽUPNIJA PRESERJE Preserje 004, 1352 Preserje

VII.2. Vplivno območje

katastrska občina	parcelna številka	cela / del	lastnik	predkupna
k.o. Jezero 1703	*57/1	Cela	ŽUPNIJA PRESERJE Preserje 004, 1352 Preserje	
k.o. Jezero 1703	505	Cela	ŽUPNIJA PRESERJE Preserje 004, 1352 Preserje	
k.o. Jezero 1703	506	Cela	ŽUPNIJA PRESERJE Preserje 004, 1352 Preserje	
k.o. Jezero 1703	507/1	Cela	ŽUPNIJA PRESERJE Preserje 004, 1352 Preserje	

VII.3. Utemeljitev določitve in obsega vplivnega območja

Vplivno območje spomenika obsega osamelec z okolico, ki je določen z zgodovinskega, funkcionalnega, prostorskega, simbolnega in socialnega vidika. Vplivno območje je potrebno, da se ohrani dojemanje izpostavljene dominantne lege cerkve v krajini.

VIII. OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

Za spomenik velja enoten varstveni režim, ki določa:

- celostno ohranjanje imenovanih varovanih vrednot spomenika,
- zagotavljanje ustrezne namembnosti celote in posameznih enot skladno z varovanimi vrednotami spomenika in prvotnimi namembnostmi,
- podreditev vseh posegov v spomenik in njegove dele ohranjanju spomenika v obliki, legi, gabaritih, konstrukciji, materialih, strukturi in barvni podobi,
- prepoved spreminjanja spomenika; če je spomenik ali njegov del okrnjen, je treba zagotoviti povrnitev v prvotno stanje na stroške povzročitelja;
- prepoved premeščanja spomenika ali njegovih delov, razen če je premestitev nujna zaradi fizične zaščite spomenika;
- strokovno redno vzdrževanje spomenika;
- predhodno izdelavo konservatorskega načrta v primeru večjih posegov v spomenik in njegovo kamnoseško opremo ali v njegovo celoviti prenovi
- za vsak poseg v spomenik in njegovo vplivno območje je potrebno pridobiti predhodne pisne kulturnovarstvene pogoje in na njihovi podlagi pisno kulturnovarstveno soglasje zavoda

IX. OPIS VARSTVENEGA REŽIMA VPLIVNEGA OBMOČJA

IX.1. Opis varstvenega režima

- V vplivnem območju spomenika se ohranja tradicionalna kmetijska raba, ki ne goji visokoraslih rastlin.
- Širjenje gozda in zaraščanje je potrebno preprečevati z rednim vzdrževanjem njivsko travniškega sveta.
- Znotraj vplivnega območja morajo biti posegi v prostor in dejavnosti prilagojeni celostnemu ohranjanju.
- Prepovedano je postavljanje ali gradnja objektov trajnega ali začasnega značaja z nadzemno infrastrukturo ter nosilci reklam, ki bi motili poglede na spomenik.

IX.2. Obveznost pridobitve kulturnovarstvenega soglasja v vplivnem območju

- V vplivnem območju kulturnovarstvenega soglasja ni treba pridobiti.
- Kulturnovarstveno soglasje je treba pridobiti v celotnem vplivnem območju.
- Kulturnovarstveno soglasje je treba pridobiti v delu vplivnega območja (opišite spodaj).

X. OBVEZNOST JAVNE DOSTOPNOSTI SPOMENIKA

X.1. Obveznost javne dostopnosti spomenika

Z aktom o razglasitvi je treba zagotoviti obveznost javne dostopnosti spomenika

da ne

X.2. Zahteve glede javne dostopnosti spomenika

Obveznost javne dostopnosti spomenika mora biti v sorazmerju z zmožnostmi lastnika oziroma posestnika.

XI. OZNAČITEV SPOMENIKA

- Z odlokom o razglasitvi je treba konkretizirati način označitve.

Kulturni spomenik se označi s predpisano oznako tako, da ta ne krni zgodovinske podobe ali posameznih delov spomenika.

Označitev spomenika je potrebno izvajati v skladu s *Pravilnikom o označevanju nepremičnih kulturnih spomenikov, Uradni list RS, št. 57/11.*

XII. USKLAJENOST Z REGISTROM NEPREMIČNE KULTURNE DEDIŠČINE

- Podatki v predlogu za razglasitev so v celoti usklajeni s podatki registra.
- Podatki v predlogu za razglasitev niso usklajeni z registrom, potrebna je sprememba vpisa.

Usklajenost preveril:

Aleksandra Renčelj Škedelj
ime in podpis

XIII. GRAFIČNE PRILOGE

- Izris spomenika in vplivnega območja na DKN.
Izris mora vsebovati navedbo EŠD, katastrske občine, merila izrisa in datuma izrisa.
Spomenik in vplivno območje (če obstaja) morata biti na izrisu jasno označena, parcele morajo biti označene s parcelnimi številkami.
Izris mora biti žigosan.
- Izris spomenika in vplivnega območja na temeljnem topografskem načrtu v merilu 1 : 5000.
Izris mora vsebovati navedbo EŠD, merila izrisa in datuma izrisa.
Spomenik in vplivno območje (če obstaja) morata biti na izrisu jasno označena.
Izris mora biti žigosan.

Odgovorni konservatorji:

Sabina Ravnikar

ime in podpis

Darja Pergovnik

ime in podpis

Vodja območne enote:

Boris Vičič

ime in podpis

Osnovni podatki

EŠD: 2182 **IME:** Podpeč – cerkev sv. Ane

ZVRST: stavba

USMERITEV: stavbe

REŽIM: dediščina **PODREŽIM:** stavbna dediščina

OPIS:

Jedro cerkve je starejše, sedanja podoba izvira s konca 16. ali začetka 17. stoletja. Enoladijska cerkev ima tristrano zaključen prezbitarij z banjastim plitkim obokom s plitkimi sosvodnicami, ki spominjajo na zvezdasti obok. Na zahodni strani je vzidan zvonik. Notranjost in streha sta bili med drugo svetovno vojno zelo poškodovana. Cerkev ima kvalitetne kamnite elemente, ki so kamnoseško obdelani, portale in lavabo iz 17.st.

OPIS LOKACIJE:

Cerkev sv. Ane stoji na istoimenskem griču, ki se dominantno dviga južno nad naseljem.

Ali je potrebna sprememba opisa enote dediščine v registru? DA

Ali je za enoto dediščine predlagano dokumentarno varstvo? NE

Ali je območje dediščine v registru ustrezno? DA

Vrsta VOD in podobmočja

Vrsta VOD: Stavbno varstveno območje

Število podobmočij/con: EŠD

11175 Podpeč - Arheološko

najdišče sv. Ana

EŠD 11819 Ljubljana - Kulturna

krajina Ljubljansko barje

Vplivno podobmočje/cona:

KVS v vplivnem podobmočju/coni:

Merila

Merilo	Ocena	Utemeljitev
MERILO AVTENTIČNOSTI IN OHRANJENOSTI	2 - srednji pomen	Enoladijska cerkev je v gradbeni zasnovi gotska, kar nakazuje tristrano zaključen prezbitarij. Zvonik je na zahodni strani in je inkorporiran v cerkev na jugozahodnem vogalu. Stele in Zadnikar sta v svojih zapiskih zabeležila stanje pred II. sv. vojni, ko je bila cerkev močno poškodovana. Oba omenjata sledove srednjeveških poslikav in sklepnike in konzole v prezbitariju, ter baročno oltarno opremo. Cerkev je bila v začetku 17. Stoletja povečana, na južni strani je glavni vhod v cerkev, krasí ga bogat baročen kamnit portal, soroden kamnit portal je tudi na prehodu iz prezbitarija v zakristijo, omeniti je potrebno tudi lepo izdelam kamnit lavabo v zakristiji. Na zunanjščini

		<p>se baročna faza kaže v visokem kamnitem podzidu s polkrožno zaključenim profilom. V II. sv. Vojni j je bila celotna streha, zakristija in del zgornjega zidu celotnega oboda cerkve poškodovani. Leta 1968 so domačini celotno streho na novo prekrili, pozidali zakristijo in venec obodnih zidov cerkve. Cerkev je ravno krita. Notranja oprema ni ohranjena več, ohranjena sta zidana menza glavnega in levega stranskega oltarja.</p>
AVTORSKO MERILO	3 - velik pomen	<p>Kvalitetno kamnoseško obdelana portala sta sorodna portalom in kamnitim bifornim oknom na zvoniku cerkve sv. Jožefa nad Preserjem, ki prav tako datira v sredino 17.st. Gradnjo preserske cerkev ja naročil prior Bistriškega samostana iz tega lahko sklepamo, da gre pri gradbenih posegih cerkev sv. Ane za istega naročnika in izdelke iste kamnoseške delavnice.</p>
RAZVOJNO MERILO	1 - majhen pomen	<p>Gradbeno cerkev ne predstavlja mejnika v tipu enoladijskih podružničnih cerkva.</p>
TIPOLOŠKO MERILO	1 - majhen pomen	<p>Cerkev sodi v rang tipičnih enoladijskih cerkva s triosminskim prezbitერიem s srednjeveškimi poslikavami, kar je bilo značilno za širši osrednjeslovenski prostor. Barokizacija v 17.st. je pustila pečat kvalitetnih kamnitih portalov. Poškodbe po v II.sv. vojni so močno okrnile arhitekturne kvalitete celotnega ambienta.</p>
ZGODOVINSKO PRIČEVALNO MERILO	2 - srednji pomen	<p>Ohranjena je listina 29.8.1658, ki jo hrani Videmska škofija o posvetitvi temeljnega kamna. Leta 1925 je kakih sto korakov od cerkve stal mejni kamen (iškega in bistriškega gospostva) na katerem so bili na stranicah upodobljeni letnica 1726, dvoglavni orel s črko F (Freudental) in angel. Gradnjo cerkev težko povežemo s pomembnim dogodkom, vsekakor pa ima sama lokacija na razgledni vzpetini nad Ljubljanskim barjem močni simbolno vrednost, ki je najverjetneje povezana z lokacijo (arheološko najdišče sv. ana, v zunanji steni lope je vzdana domnevna »spolija«, kar izpričuje kontinuiteto lokacije.</p>
KULTURNO-CIVILIZACIJSKO MERILO	3 - velik pomen	<p>Cerkev ima glede na arheološko lokacijo, kontinuiteto od pomembne in dokumentirane prazgodovinske naselbine skozi srednji vek, barok, manjših posegov v19,st. in ohranitveni posegi v 20 .st. neprekinjen tok rabe. Lokacija danes je zelo priljubljena izletniška točka, kot zanimiva socialna interakcija.</p>
PROSTORSKO MERILO	3 - velik pomen	<p>Izjemna lokacija na istoimenskem hribu imenovane tudi Šentan, južno nad zaselkoma Podeč in Jezero na južnem delu Ljubljanskega barja nadaljuje kontinuiteto manjšega prazgodovinskega gradišča z glavnim sklenjenim nasipom. V notranjosti gradišča sta dve naselbinski terasi, razpoznavni so ostanki stavb. Ob cerkvi sta mogočna lipa in vodnjak.</p>
MERILO IZJEMNOSTI	1 - majhen pomen	<p>Stavba sodi med topološko povprečen stavbni tip s kvalitetnimi kamnoseškimi portali.</p>

Varstvene usmeritve

Podobmočje/cona:

Varstvene usmeritve	Varovane sestavine
---------------------	--------------------

<p>tlorisna in višinska zasnova (gabariti),</p> <ul style="list-style-type: none"> • gradivo (gradbeni material) in konstrukcijska zasnova, • oblikovanost zunanjščine (členitev objektov in fasad, oblika in naklon strešin, kritina, barve fasad, fasadni detajli), • funkcionalna zasnova notranjščine in pripadajočega zunanjega prostora, • sestavine in pritikline, • stavbno pohištvo in notranja oprema, • komunikacijska in infrastrukturna navezava na okolico (pripadajoči odprti prostor z niveleto površin in lego, namembnostjo in oblikovanostjo pripadajočih objektov in površin), • pojavnost in vedute (predvsem pri prostorsko izpostavljenih stavbah), • celovitost dediščine v prostoru in • zemeljske plasti z morebitnimi arheološkimi ostalinami. 	
--	--

Vplivno podobmočje/cona:

Varstvene usmeritve

Opombe

Opombe:

--

Konservator:

Sabina Ravnikar

EŠD 2182

- centroid kulturnega spomenika
- območje kulturnega spomenika
- vplivno območje kulturnega spomenika

K.O. 1703 JEZERO

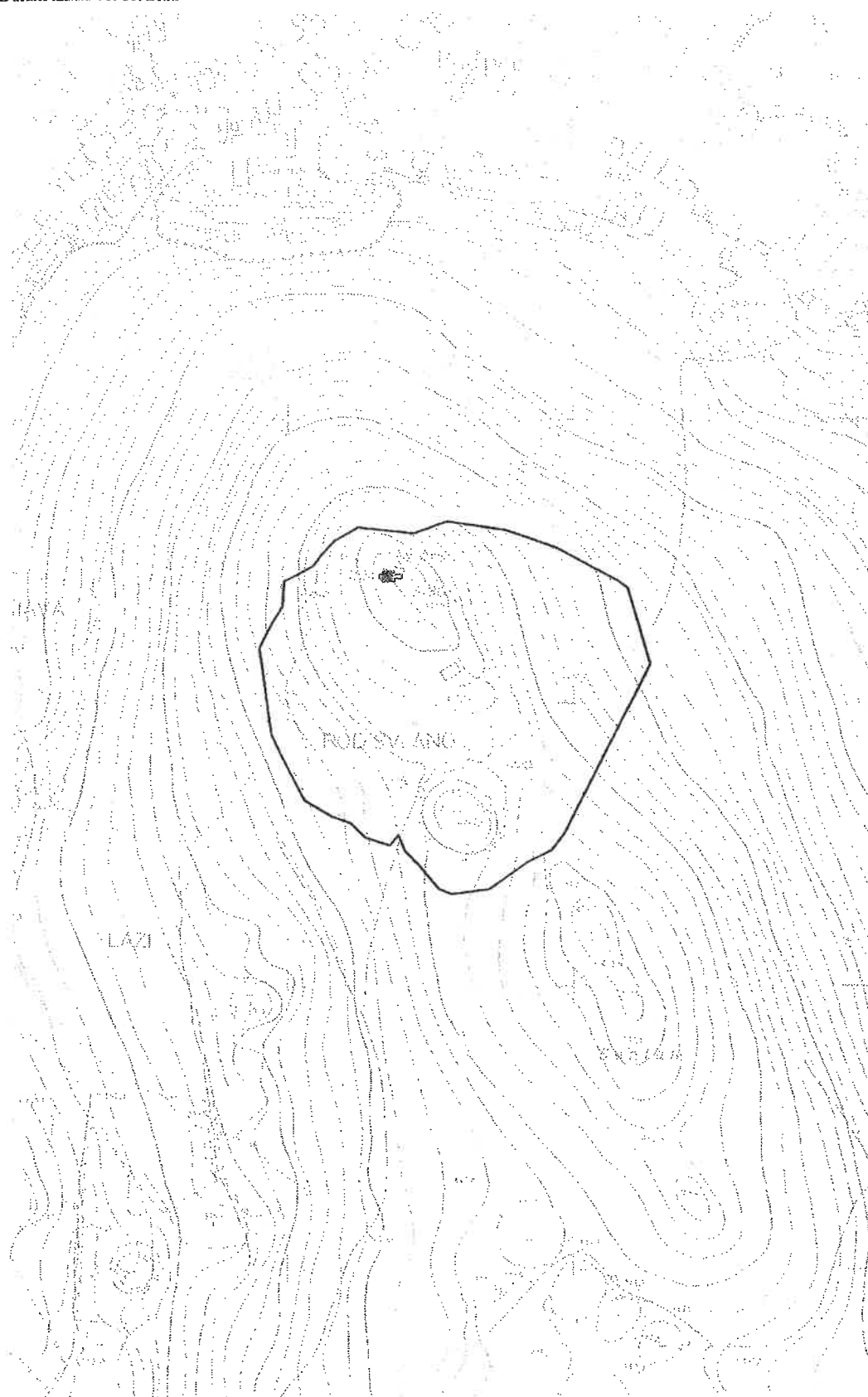
Merilo: 1 : 2880

Vir podatkov:

- Obvezni elementi predloga za razglasitev cerkve sv. Ane v Podpečih za kulturni spomenik lokalnega pomena.

Vir za kartografsko osnovo:

- Digitalni katastrski načrt, Geodetska uprava Republike Slovenije.

EŠD 2182

- centroid kulturnega spomenika
- območje kulturnega spomenika
- vplivno območje kulturnega spomenika

TTN5 LJUBLJANA-J 21

Merilo: 1 : 5000

Vir podatkov:

- Obvezni elementi predloga za razglasitev cerkve sv. Ane v Podpeči za kulturni spomenik lokalnega pomena.

Vir za kartografsko osnovo:

- Temeljni topografski načrt 1 : 5000, Geodetska uprava Republike Slovenije.